

jeg ikke negte, at det andet Forsøg har og har havt farlige Følger. Det er i høi Grad uheldigt, naar et Ministerium med eller uden sin Villie kommer til at skyde Kongen foran sig ind i Partikampen. Det har Ministeriet ganske vist ikke gjort paa samme Maade som et tidligere Ministerium ved at benytte Kongens private Skrivelser til at bekjendtgjøre for Folket sin Dygtighed til at vedblive at regjere. Formelt har Ministeriet Intet gjort i saa Henseende, hvorimod der kunde reises Indsigelse; men Ministeriet har dog virkelig ved at offentliggjøre en Indstilling til Kongen, der gaar ud paa at fremstille denne Strids Forhold anderledes, end de ere, som en Kamp mod Thronens Ret, efter min Formening mod sin Villie gjort sig skyldigt i at kaste et Spørgsmaal ind i Agitationen, der aldrig burde være kastet ind i Agitationen, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt det danske Folk i dets Helhed er en Modstander af Kongens Ret eller ikke. Det anser jeg for overordentlig uheldigt, at noget Saadant kan ske. Det har ogsaa vist sig i Sommerens Løb, at det har havt de allersjælest og — jeg vil ogsaa sige — de latterligste Følger, og det latterlige er paa dette Gebet ikke nogen heldig Ting. Jeg skal slet ikke omtale Adresserne, men der har været saa mange andre Anledninger; jeg skal blot minde om de i høi Grad usømmelige Surraaab, som man, naar det kneb, og Argumenternes Række var obrudt, greb til, idet man, paa en for Kongen og Folket lige fornærmelig Maade, raabte Hurra for Kongen, og derved drev det til, at ingen Anden kunde stemme i med. Og hvorfor skete det? Fordi Lønen var flaaet an i Ministeriets Skrivelse og gaaet over i Ministeriets Parti at bruge Thronen eller rigtigere Kongen som Kampraad. Det har Ministeriet maaske ikke forudsat, men det har vist sig at blive Følgen af den misforstaaende Maade, hvorpaa Ministeriets Skrivelse har fremstillet Striden. Det, som i vore Dage bærer — det kan nutildags Ingen tvivle om — det monarkiske System — ikke Kongernes Personer som saadanne —, er Folkets Tro paa, at i Monarkiet er der større Garanti for Forsatningens ubrødelige Overholdelse, end der er under andre Forsatningsformer, en større Sikkerhed for, at Alle komme til deres Ret, for Landets rolige Udsvilling, end under andre Former. Det er egentlig det, der bærer Monarkiet i vore Dage. I det Dieblig, denne Tro begynder at vikle og røffes i Befolkningen, er der efter min Mening Fare for den monarkiske Udsvilling i Landet, og det kan ikke skjules og negtes, at Ministeriet ved den Fremferd, det har vist overfor Grundloven, og navnlig ved den Maade, hvorpaa det har søgt at motivere sin Færd, har vakt Jøselser og Tvivl i Befolkningen, som vi Alle maa ønske aldrig vare komne frem.

Nu er Spørgsmaalet, hvorledes skal Folkethinget stille sig til denne Ministeriets Fremgangs-

maade? I 1853 forelaa der et noget lignende Tilfælde. Den Gang havde Ministeriet Spionnek udstedt en foreløbig Lov, og denne foreløbige Lov blev modtagen med megen Uvilje baade i Folkethinget og navnlig i Landsthinget, men man endedes til Slutning om at glemme den og lade, som om den ikke var til, at ignorere den, idet man godkjendte dens Indhold ved at vedtage en ny anden Lov, der faktisk dækkede den foreløbige, men samtidig — det er jo Alle bekjendt og fremgaar klart nok af Forhandlingerne — refererede Alle sig imod derigjennem at have udtalt Noget omhelst om dens Lovlighed eller Ulovlighed. Nu at gaa en lignende Vej er selvsølgelig for Folkethinget en fuldstændig Umulighed. Jeg skal blot henvise til den uaaadelige Forstjæl, der er paa den Lov, som blev fremlagt i 1853, og den, der nu foreligger, og den Maade, hvorpaa de ere komne frem. Dengang havde Ministeriet, efter at Finantsloven havde vist sig ikke at kunne blive særdiv, henvendt sig til Folkethinget med Begiering om en midlertidig Lov, ganske som Folkethinget selv havde givet den iforveien, blot med en noget længere Lidsfrist, og Folkethinget havde svaret derpaa ved at indskrænke Lidsfristen i en meget betydelig Grad. Jeg for mit Vedkommende tror ikke, at Folkethinget dengang havde ganske Ret i at indskrænke Lidsfristen saa vidt. Da Ministeriet derpaa benyttede sin Oplosningsret for at bringe sig i Harmoni med Thinget, hvad der ogsaa lykkedes, idet Ministeriet fik Flertal i Thinget, viste det sig, at den Lidsfrist, som Folkethinget havde indskrænket Loven til imod Ministeriets Forslag, var for kort, og at Ministeriet ikke kunde naae at faae Rigsdagen sammen, forinden en ny Lov kunde udstedes, og da greb Ministeriet til den Udvei at forlænge den af Folkethinget meddelte Bevilling fuldstændig ordlydende dermed, kun med den Forandring, som var nødvendig, efter hvad der senere var sket. — Jeg forsvare det ikke og paastaar ikke, at det var grundlovsmedholdeligt, men jeg paastaar blot, at hvad Finantsminister Spionnek dengang gjorde, kunde maaske siges at være en Nødvendighedsforanstaltning, det kunde i alt Fald undskyldes. Der er en uendelig Forffjel paa dette Tilfælde, hvor Ministeriet aldeles ikke har forsøgt at faae nogen midlertidig Bevilling, men endog har gjort det umuligt for Folkethinget at give en saadan, hvor det har givet den foreløbige Lov, som det har udstedt, et fra vor hele Praxis forffjelligt Indhold og samtidig har erklæret, at det ikke vilde opløse, fordi det ikke brød sig om den Overensstemmelse med Rigsdagen, som Minister Spionnek og det daværende Ministerium netop lagde overordentlig Bægt paa at faae tilveiebragt. Der er altsaa en ganske overordentlig Forffjel; der er maaske en lille formel Lighed, men en hel Bøfensforffjel mellem de to Love. Medens det var muligt for et Folkething dengang at lade denne Lov passere, fordi der ikke forelaa noget